

Hvorfor miljømerking?

Karoline Andaur, marine team leder

WWF-Norge

2. juni 2010 FHF

WWFs grunnleggende prinsipper

- Verdensomspennende og politisk uavhengig
- Bruke best tilgjengelig vitenskaplig dokumentasjon
- Søke dialog - unngå unødvendige konfrontasjoner
- Skape konkrete løsninger gjennom en kombinasjon av informasjon, feltprosjekt, politisk arbeid og utdanning
- Bygge partnerskap med andre organisasjoner, myndigheter, bedrifter og lokalsamfunn
- **Vårt mål er krystallklart - et levende hav og en blomstrende sjømatindustri!**

WWF er ingen motstander av fiskeoppdrett

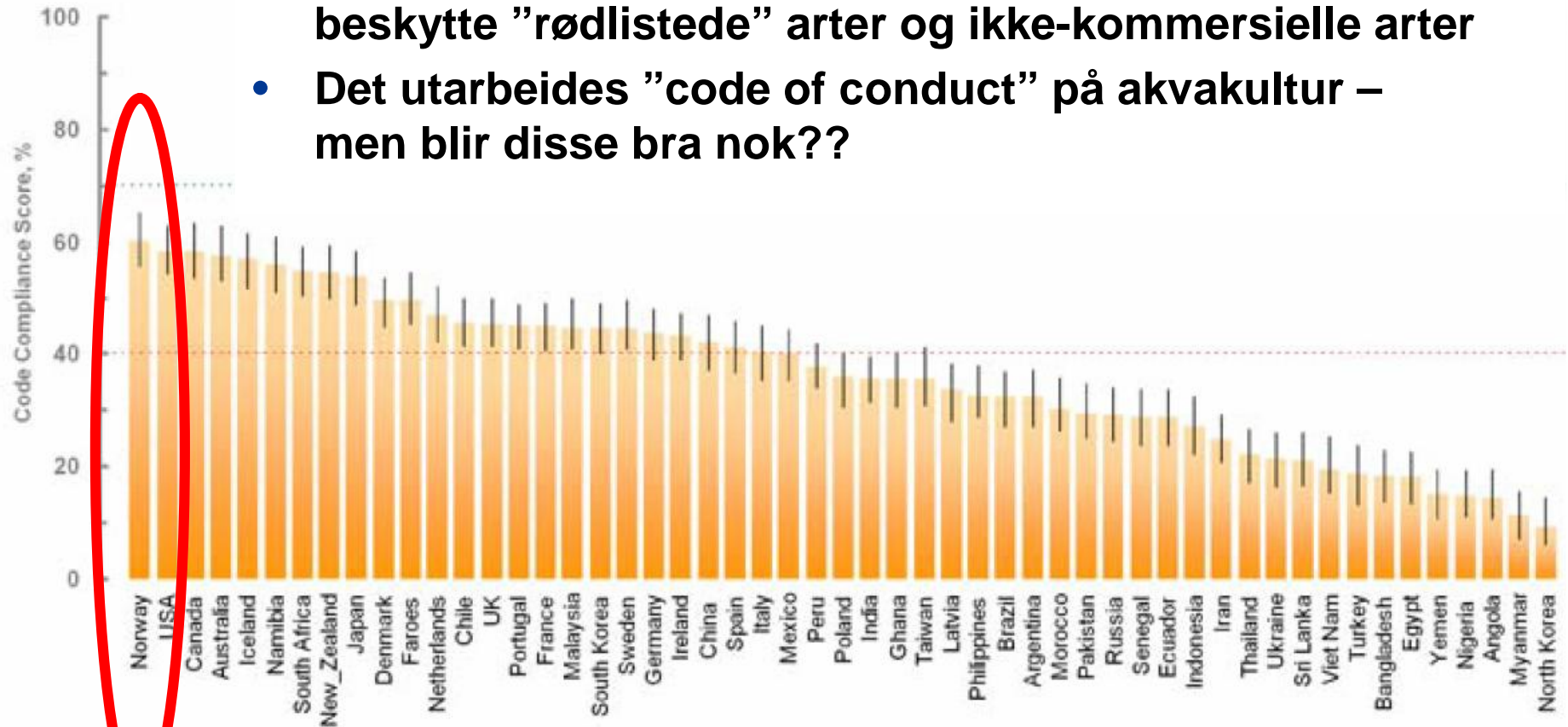
- En bærekraftig oppdrettsnæring er fullt mulig, og vi samarbeider derfor med mange ulike aktører for å realisere dette målet
- Bærekraftighet er en forutsetning for at næringen skal overleve og bidra til å sikre økt verdiskapning langs kysten
- WWF mener det er svært viktig å få på plass en troverdig og uavhengig sertifiseringsordning for oppdrett – felles miljøstandard - og dermed bidra til en helhetlig, internasjonal bærekraftig oppdrettsnæring

FAO Code of Conduct

- **FAO code of conduct for villfisk er ikke sterk nok for å beskytte "rødlistede" arter og ikke-kommersielle arter**
- **Det utarbeides "code of conduct" på akvakultur – men blir disse bra nok??**

Hva kjennertegner gode merkeordninger?

- **Objektive** - Uavhengige kriterier utarbeidet i samarbeid mellom industri, forvaltning, naturvernorganisasjoner og flere
- **Solide** - Strenge krav som kun de beste oppfyller
- **Uavhengige** - tredjeparts sertifisering og kontroll
- **Kritiske** - Jevnlig re-sertifisering hvor man mister sertifiseringen dersom kravene ikke lenger oppfylles
- **Dynamiske** - Jevnlig oppdatering av standard for å bli enda bedre
- **Troverdige** – Ikke "eid" av industri eller myndigheter

SUMMARY

ASSESSMENT OF
ON-PACK, WILD-CAPTURE
SEAFOOD SUSTAINABILITY
CERTIFICATION
PROGRAMMES AND
SEAFOOD ECOLABELS

AN INDEPENDENT ASSESSMENT
BY ACCENTURE ENVIRONMENTAL
PRACTICES (EPA)

accenture
Sustainable Difference

Hvorfor miljømerking?

Miljømerking på villfisk er en garanti om at:

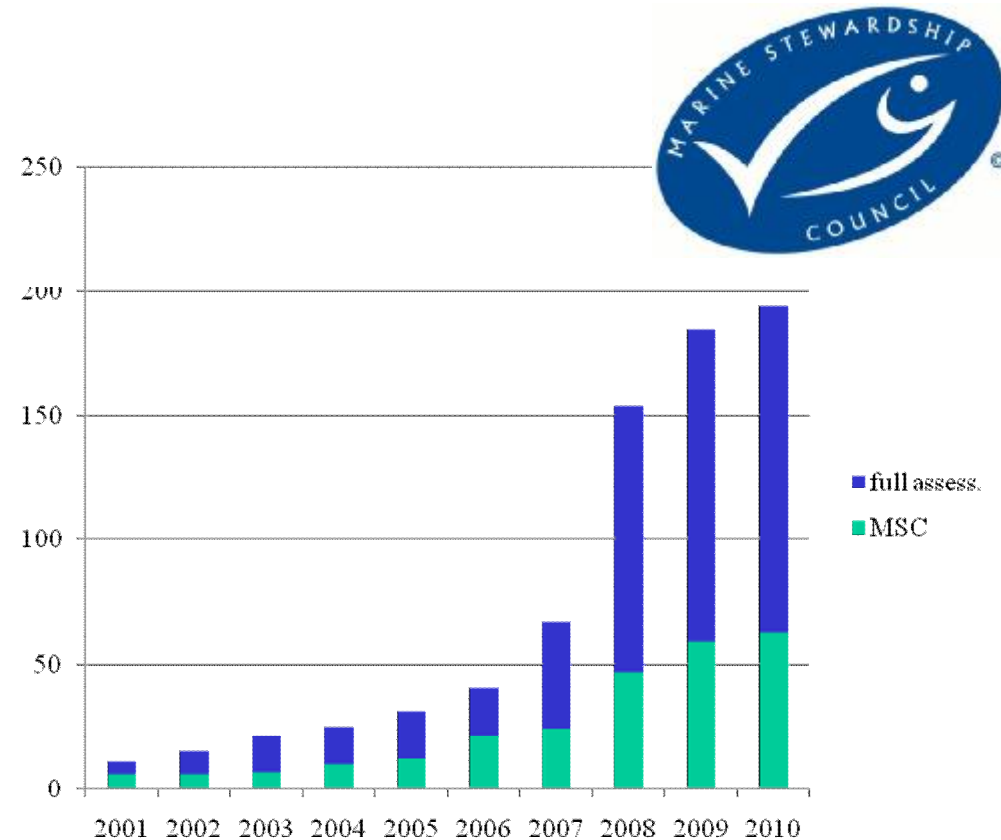
1. Fisken kommer fra en bærekraftig bestand
2. Fisket har minimal påvirkning på økosystemet
3. Fisket er underlagt et godt forvaltningssystem basert på føre-var-prinsippet
4. Produktet har full sporbarhet fra fisken trekkes om bord i fiskeflåten til den ligger på tallerken

Kraftig vekst i MSC sertifiserte fiskerier

- 64 sertifiserte fiskerier
- 131 i prosess
- Totalt ~ 7 mill. tonn
- Representer ca. 12 % av verdens fangst (human konsum)

Norge verdensledende på miljømerking!

- Omlag 75% (eksportverdi) av alle fiskeriene i Norge er nå miljøsertifisert eller i prosess
- Dette representerer også om lag 25-30% av alle MSC-sertifiserte fiskerier i verden i dag
- *Det vil si at Norge er i ferd med å bli verdens største tilbyder av miljømerket fisk!*
- Forplikter fiskerinæringen til et bærekraftig fiske, og innebærer blant annet en fortsatt kamp mot ulovlig fiske, forsvarlige kvoter, full innsats for å begrense skadelige fiskemetoder og tiltak for å hindre bifangst av sjøfugl og småfisk

Oppdrett er kommet for å bli

- Oppdrett er den formen for matproduksjon som vokser mest i verden
- Oppdrett sett fra et klimaperspektiv – en bra kilde for proteinproduksjon
- Men oppdrettsnæringen er en unntaksnæring – ikke underlagte de samme strenge reglene som matproduksjon på land
- Det er ikke nok med forskrifter og reguleringer, miljøsertifisering kan bidra til at næringen minimerer miljøpåvirkingen – MEN miljøsertifisering skal ikke være en hvilepute, må være en pådriver for hele tiden å bli bedre

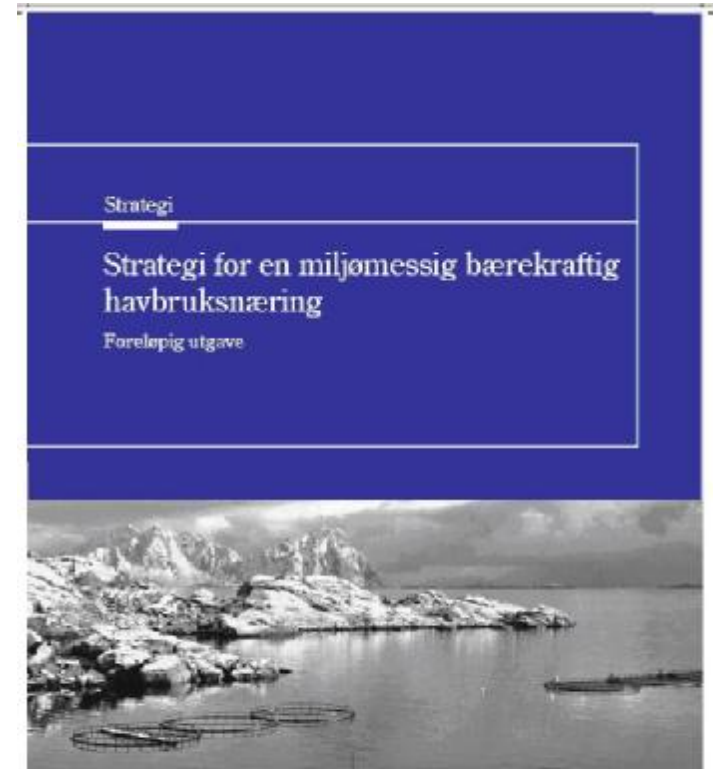
Ny havbruksstrategi

Regjeringens strategi for bærekraftig havbruksnæring kan bli en milepæl – hvis den følges opp

Men: ”Utrede, vurdere, dokumentere, forske mer...”

Fremstår som et ”pyntedokument” uten forpliktende konkrete tiltak nå - ingen tidsfrister er satt.

Villaksen og sjørørreten har ikke tid til å vente – vi må handling nå!

Miljøutfordringene

- Grunnholdning: Viktigere å beskytte næringen mot naturvern enn naturen mot næringen?
- Næringen må dyttes framover
- Politikken gjemmer seg bak næringen
- Seig motstand mot forpliktende tiltak, konkrete grenser og kostnader/straff for brudd på regler
- Varig Unntaksnæring?
- Nå: Noe positivt, men Hardangerfjorden viser effekten av varig motstand mot handling.

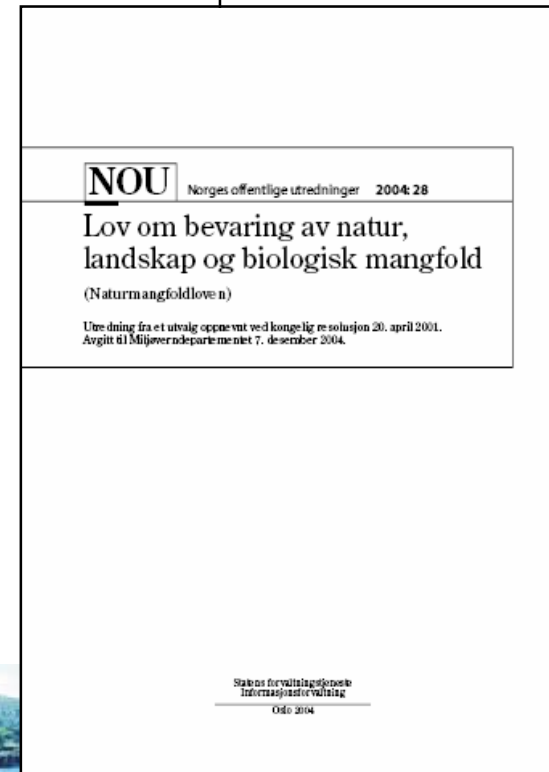

Nytt og spennende lovverk – må brukes ovenfor oppdrettsnæringen

Naturmangfoldloven blir naturvernets viktigste verktøy i mange tiår framover

- Gir mulighet til å opprette verneområder i sjø innenfor 12 nm og beskyttelse til prioriterte arter og utvalgte naturtyper.
- Bedre lovverk mot introduserte arter vil også omfatte rømt oppdrettsfisk

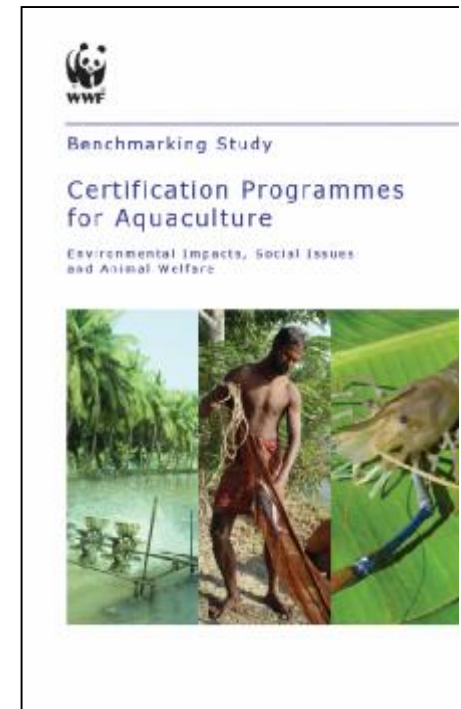
Havressursloven og **Vannforskriften** gir nye og bedre muligheter for ivaretagelse av natur inkl laks og andre kyst- og ferskvannslevende fisk.

Miljømerking og oppdrett

- En rekke sertifiseringsordninger og ”miljømerker” på oppdrettsprodukter har blitt etablert de siste årene
- WWF rapport fra desember 2007 gjennomgår eksisterende miljøsertifiseringsordninger for oppdrettslaks og scampi
- Rapporten viser at ingen av de eksisterende sertifiseringsordningene er gode nok
- Det er gjort betydelige fremskritt på miljøområdet i næringen, men det er fortsatt en lang og utfordrende vei til en bærekraftig oppdrettsnæring
- Dette er en av grunnene til at WWF jobber med utviklingen av globale kriterier for lakseoppdrett gjennom ”The Salmon Aquaculture Dialogues” og ”Aquaculture Stewardship Council”

The Salmon Aquaculture Dialogue

- Dialogen ble startet av WWF i 2004, koordineres nå fra USA
- Multi-stakeholder rundbordskonferanser hvor næring, forvaltning og interesseorganisasjoner møtes og diskuterer ulike problemstillinger knyttet til oppdrett
- Styringskomité hvor det sitter representanter fra næringen (Marine Harvest og Skretting fra Norge), interesseorganisasjoner, miljø- og naturvernere
- Dialogen er satt i stand for å utvikle troverdige målbare standarder for miljøvennlig oppdrett
- Standardene forventes å være klare november 2010
- Alle som ønsker kan delta – så langt er mer enn 700 mennesker involvert

Hva kan forventes av SAD?

- Dette blir ikke en perfekt standard! Men vil ha klare troverdige målbare standarder som gjør at man kan vite hvordan industrien presterer
- Det er en levende standard som skal revideres – vil drive standarden og industrien fremover
- Ny teknologi og vitenskap gjør at standarden hele tiden vil bli ”strengere” og bedre
- Standarden har tatt utgangspunkt i 6 hovedområder; fiskefôr, bunnforhold og utslipp, rømming og genetisk påvirkning, bruken av ferskvann, påvirkning på lokalt økosystem og sosiale påvirkninger
- 6 statusrapporter er utarbeidet av såkalte ”Technical Working Groups” - denne informasjonen ligger til grunn for å lage indikatorer for miljøpåvirkning. I fremtiden må disse rapportene oppdateres

The Aquaculture Stewardship Council

- Norge blir i løpet av 2010 verdens største tilbyder av miljømerket MSC-fisk
- Det er nå på tide å få på plass en tilsvarende global miljøsertifisering for bærekraftig oppdrett - Aquaculture Stewardship Council (ASC)
- Standardene som utvikles i The Aquaculture Dialogues, herunder laksedialogen, skal danne grunnlaget for ASC som kommer i stand i løpet av 2011
- ASC gjør at konsumenter av oppdrettsprodukter kan kreve bærekraftig sjømat
- Les mer om ASC på ascworldwide.org

Men miljømerking er ikke nok...

- Helhetlig økosystembasert forvaltning (summen av belastninger som teller)
- Klimaendringer skaper store utfordringer og krever ny forvaltning – mindre mat til laksen i havet
- Surere hav ødelegger ressursgrunnlaget
- Varmere hav kan gi større sykdomsproblemer og overgjødsling
- Økt kunnskap er avgjørende for vellykket forvaltning i fremtiden
- Stans i fiske på rødlista arter og bruk av disse i fiskefôr
- Forvaltningsstrategier som har et føre-var prinsipp
- Utvikling av miljøvennlig teknologi og lukkede systemer
- **Ikke mer vekst før en har på plass regjeringens bærekraftsindikatorer!**

Hva forventer WWF av oppdrettsnæringen?

- Større oppdrettsfrie områder basert på faglige tilrådninger – kartlegges
- Forpliktende grenseverdier som tar hensyn til den samlede miljøpåvirkningen i ett område
- Reduksjon av biomasse i områder hvor man har de mest sårbare villaksbestandene og i områder hvor belastningen på fjordøkosystemet er for stort
- Ut av nasjonale laksefjorder og lakseelver – hensyn til villfisk må komme først
- Nullvisjonen oppfylt – og konkret nedgang i %-vis oppdrettfisk i gytebestandene
- Merking av oppdrettsfisk: All oppdrettsfisk må kunne spores raskt ved rømming
- Krav om bruk av best mulig tilgjengelig teknologi og satsing på teknologi for lukkede systemer
- Øke forskningen på kommersielt bruk av steril oppdrettsfisk
- Føre -var prinsippet brukes aktivt i forvaltningen
- Lavere forbruk av ville fiskeressurser i fôret og strenge miljøkrav på alle råvarer
- Redusert energiforbruk i drift og produksjon - Endret transportmønster fra trailer til skip eller bane

Bærekraftig fôr og MSC

- Kun ca. 10% av totalfangst til fiskemel og olje er MSC sertifisert (okt 2009):
  - Nordsjøsilde (2,4%)
  - NVG silde (7,8%)
- The Peruvian anchovy fishery (35,6%)
- Danmark (største olje/mel-produsent i EU) har forpliktet seg til at alle fiskerier skal være MSC sertifisert innen utgangen av 2012
- Norske forpliktelser på MSC ...?
- Hvis Norge er best i verden – 100% sertifisering!

www.panda.org/

